

Kultur

Helse

Miljø

Samfunn

Teknologi

Naturvitenskap

Blogg

Meninger

Plantepressa

- en blogg fra botanikere ved Norsk institutt for naturforskning

Botanikerne Dagmar Hagen og Kristine Bakke Westergaard ble invitert med på ekspedisjonscruise som eksperter på planteliv i Arktis. Foto: Kristine Bakke Westergaard.

Hvorfor blir to botanikere betalt for å dra på luksuscruise?

Å opptre som «fisk på land» er ikke nødvendigvis det mest ideelle. Så hva med å være fjellbotaniker til sjøs? Eller snuse på livet som Youtuber? Det kan være både nyttig, artig og lærerikt.

Dagmar Hagen

FORSKER, NINA

Kristine Bakke Westergaard

FORSKER, NINA

PUBLISHED 2 days ago

En vinterdag for to-tre år siden kom det en helt utrolig epost ramlende inn. Den var fra en eksklusiv amerikansk cruiseoperatør som hadde hørt at vi var eksperter på planteliv i Arktis. De arrangerte såkalte ekspedisjonscruise der forelesninger og faglig formidling var en sentral del av produktet om bord i et cruiseskip. Nå ønsket de å gi sine gjester kunnskap om botanikk og ville gjerne ha med oss på cruise fordi vi er aktive forskere som har gjennomført prosjekter i de områdene som skulle besøkes. Dette var noe helt nytt og et spennende tilbud vi ikke kunne si nei til.

Ytterpunkt av feltarbeid

Vi er to fornuftige og nøkterne damer som har vært mye på feltarbeid i ødemarka. Vi er vant til å fryse, vi veit hvor viktig det er å planlegge godt for å få med gode data hjem, vi

veit at det ikke finnes snarveger til vellykket feltarbeid (unntatt eventuelt samarbeid med værgudene). Vi har kjent på gleden av den siste lunkne kaffesvetten og den siste halvspiste brødskiva i matpakken når dagens feltinnsats er gjennomført. Lykke!

Men nå har vi altså fått prøve oss på et helt annet «feltarbeid», nemlig som del av ekspedisjonsteamet på et amerikansk luksus-cruiseskip. Slike ekspedisjonscruise er en helt spesiell form for reise. De foregår med relativt små skip med spesielle reisemål og dyre billetter. De turene vi var på varte i to uker og gikk rundt Svalbard og videre til Grønland og Island. Det er ingen grunn til å legge skjul på at det var et luksusliv. Nydelig mat lagd av franske kokker, lekke lugarer, hyggelige folk, sømløs logistikk.

Ekspedisjonscruise med en stor stab av fagfolk

I tillegg til botanikere og de nevnte franske kokkene var det en rekke andre fagfolk om bord som ornitolog, marinbiolog, isbjørn-biolog, glasiolog, geolog og historiker. Erfarne guider som hadde mye å lære bort om sikkerhet, gummibåtkjøring, vær og vind var også en del av besetningen. Til sammen har staben på et ekspedisjonscruise en imponerende felterfaring og også et dypt engasjement for formidling og for bevaring av miljøet i Arktis. Hver dag var det et omfattende faglig program i form av forelesninger og ekskursionser. En stor del av turistene var med på turen nettopp for å lære mest mulig om natur og historie i områdene vi besøker.

Dagmar Hagen og Kristine Bakke Westergaard, her på Svalbard. (Foto: privat)

En botanisk stopp på Nordvest-Island. Cruiseturistene var kunnskapstørste og ivrige etter å lære mer om naturen i Arktis. (Foto: Kristine Bakke Westergaard)

Turisme i Arktis – bra eller dårlig?

Turisme i nordområdene er et hett tema. De siste par tiårene har det vært en kraftig vekst i antall besøkende, i typer aktiviteter og steder som besøkes. På Island er det nå årlig over 2 millioner besøkende og det er jo helt ekstremt i et land med i overkant av 300 000 innbyggere. Svalbard har også hatt en sterk økning det siste tiåret og det er nå oppimot 100 000 besøkende, litt avhengig av hvordan man teller. Mange kommer med fly og en god del reiser med båt. Noen kommer i enorme cruiseskip, mens andre reiser i mindre båter på slike ekspedisjonsreise som vi var med på.

Men turister i nord er ikke nytt. Allerede på 1800-tallet var det hotell i Longyearbyen, på Hotellneset, like nedenfor der flyplassen ligger i dag (for dere som er lokalkjent) og store cruiseskip fra Europa seilte nordover langs vestkysten av Svalbard. Den gang som nå var dette reisemål forbeholdt de rike og velstående. Men det som er den store forskjellen er at i dag er det så mange av oss som er nettopp det – rike og velstående. Sosiale medier er også en viktig faktor som bidrar til å dra folk til spektakulære steder. I 2017 la Justin Bieber ut en videoblogg da han besøkte Fjaðrárgljúfur Canyon på Island. Videoen har 400 millioner treff og antallet besøkende på den lille turistperla økte med mer enn 100 000 på en sesong.

Myndighetene har bestemt at turisme skal være ei viktig næring på Svalbard og kan forventes å øke i årene som kommer. Svalbardmiljøloven setter strenge krav til ferdsel og næringsutøvelse. I tillegg er næringa organisert og setter ytterligere krav til seg selv i form av regelverk, retningslinjer og forpliktelser. Gode allianser mellom næringa, forskere og myndigheter er trolig den beste modellen for framtidig forvaltning av disse sårbare, attraktive og verdifulle områdene.

Formidling kan skje i mange former!

Snøsøte. (Foto: Dagmar Hagen)

Kunnskapsformidling er en viktig del av forskerjobben. For oss som har forsket mye i Arktis er det ekstra spennende å kunne vise fram hvor fantastisk livet og naturen her er til folk som besøker Arktis for første gang.

Alle som har opplevd standard klasseromsundervisning vet at det ikke alltid er lett å engasjere sine studenter, uansett hvor spennende tema man snakker om. Da hjelper det godt å være om bord på et luksusreiseskip som hver dag frakter oss rundt fra det ene høydepunktet til det andre. Det hjelper selvsagt også at tilhørerne får servert champagne dersom de ønsker det, men vi velger å tro at de som har betalt i dyre dommer for å få plass om bord også er interesserte i det vi snakker om. Eller, det vet vi at de er. Det var en fryd å formidle til kunnskapstørste lyttere (selv om kunnskapsgrunnlaget var litt blanda – for å si det litt forsiktig).

Dagene om bord gikk med til å fortelle, forklare og diskutere Arktis, hvordan planter overlever der, klimaendringer, turisme, og selvsagt ett og annet spørsmål om hvorvidt midnattssola er den samme sola som ellers er på himmelen. Sammen med resten av ekspedisjonsteamet følte vi virkelig at vi var med og skapte gode ambassadører for Arktis, og nettopp det var skikkelig motiverende for oss.

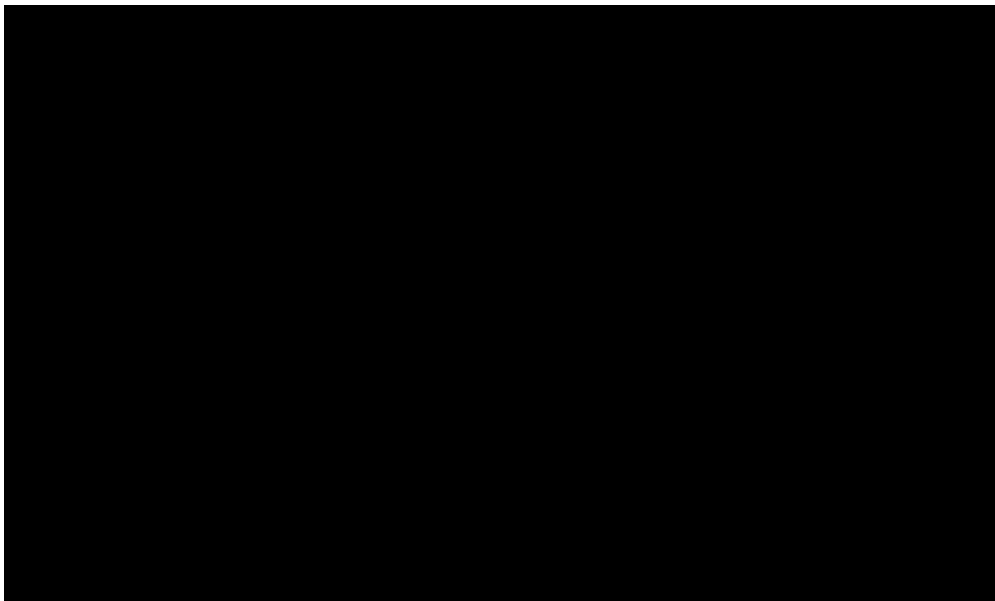

Hvor i denne ødemarka på Nordøst-Grønland vokser den bittelille planta stuttarve, og hvordan skal vi komme oss forbi moskusene? (Foto: Kristine Bakke Westergaard)

Alle trenger å utvide horisonten – og utfordre komfortsonen

Det er spennende og viktig for alle og enhver å utvide horisonten sin. Cruisepassasjerene dro hjem med nye erfaringer og opplevelser, og vi dro hjem med troen på at formidling i mange ulike former nytter. Dette burde vi kanskje ikke sagt høyt, fordi det ble plukket opp av kommunikasjonsavdelingen vår her på NINA. Vi minner igjen om at vi er to ganske nøkterne botanikere, og at konseptet med luksus-cruise og cocktailjoler var et godt stykke utenfor vår feltefaring.

Nå har vi altså blitt utfordret til å utvide vår formidlingshorisont et durabelig stykke utenfor komfortsonen: vi har tatt med våre cruiseerfaringer og bidratt til NINAs aller første [podcast](#) og [Youtube-film](#) i den nye serien Naturligvis. Vi anbefaler alle å låne ut ørene til den nye podcasten. Her kommer det løpende nye episoder med engasjerte NINA-forskere som formidler viktig og fascinerende kunnskap om natur og forholdet mellom folk og natur. Så kan dere også utvide horisonten.

BLOGG

PLANTEPRESSA

ANNONSE

OM FORSKNING.NO

forskning.no er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.

UNG.forskning.no er nyheter om forskning for barn og unge.

forskning.no gis ut under [Redaktørplakaten](#).

Ansvarlig redaktør / daglig leder:

Nina Kristiansen, tlf 414 55 513 /

nina@forskning.no

Redaksjonssjef Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567

KONTAKT OSS

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

[Redaksjonen](#) – ansatte

Annonser: Kåre Borgan, 917 72 217

Stillingsmarked: Preben Forberg, 413 10 879

Sandakerveien 24 C (Myrens verksted), Bygg D3

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

FØLG OSS

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

[/UNG.forskning.no](#)

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

Akershus universitetssykehus HF

Artsdatabanken

De nasjonale forskningsetiske komiteene

De regionale forskningsfondene

Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning

NILU - Norsk institutt for luftforskning

NLA Høgskolen

NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk

NTNU

Norsk Utenrikspolitisk Institutt

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Norsk institutt for vannforskning (NIVA)

Opplysningskontoret for Meieriprodukter

OsloMet – storbyuniversitetet

Politihøgskolen

Fafo	Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse	RBUP Øst og Sør
Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond	Nasjonal kompetansetjeneste for kvinnehelse	Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF	Nasjonalforeningen for folkehelsen	SINTEF
Forsvarets forskningsinstitutt	Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)	Senter for grunnforskning (CAS)
Framsenteret	Nasjonalt senter for e-helseforskning	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
GenØk – Senter for biosikkerhet	Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge - NUBU	Simula Research Laboratory
Handelshøyskolen BI	Nofima	Statens strålevern
Havforskningsinstituttet	Nord universitet	Statped
Høgskolen i Innlandet	Nordlandsforskning	Sykehuset Innlandet HF
Høgskolen i Molde	Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)	Tannhelsestjenestens kompetansesentre
Høgskolen i Østfold	Norges Geotekniske Institutt	UiT Norges arktiske universitet
Høgskulen på Vestlandet	Norges Handelshøyskole	Universitetet i Agder
Høyskolen Kristiania	Norges forskningsråd	Universitetet i Bergen
Institutt for samfunnsforskning	Norges geologiske undersøkelse	Universitetet i Oslo
KS FoU	Norges idrettshøgskole	Universitetet i Stavanger
Kompetanse Norge	Norges musikkhøgskole	Universitetet i Sørøst-Norge
Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS	Norsk Polarinstitutt	Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
Meteorologisk institutt	Norsk Regnesentral	Vestlandsforskning
NIBIO	Norsk Romsenter	Veterinærinstituttet
		Vitenskapskomiteen for mat og miljø